



# Sýslumaðurinn á Austurlandi

Endurskoðunarskýrsla fyrir 2016



# Efnisyfirlit

1	Inngangur .....	3
2	Niðurstöður og ábendingar .....	4
3	Fjárheimildir og rekstur .....	5
3.1	Fjárheimildir .....	5
3.2	Rekstraráætlun.....	5
3.3	Niðurstöður/ábendingar .....	6
4	Innra eftirlit.....	7
4.1	Inngangur .....	7
4.2	Umfjöllun .....	7
4.3	Niðurstöður/ábendingar .....	7
5	Fylgni við lög og reglur.....	8
5.1	Inngangur .....	8
5.1.1	Ferðakostnaður.....	8
5.1.2	Opinber innkaup .....	8
5.1.3	Innkaupakort.....	8
5.1.4	Styrkir.....	8
5.1.5	Virðisaukaskattur – meðferð í Orra og endurgreiðslur.....	8
5.1.6	Kaup og sala eigna ríkisins .....	8
5.2	Niðurstöður .....	8
6	Endurskoðun rekstrarliða .....	9
6.1	Tekjur .....	9
6.2	Laun og launatengd gjöld.....	9
6.3	Rekstrargjöld, önnur en laun .....	10
6.4	Niðurstöður .....	10
7	Endurskoðun efnahagsliða .....	11
7.1	Eignir .....	11
7.1.1	Skammtímakröfur .....	11
7.1.2	Ríkissjóður.....	11
7.1.3	Handbært fé.....	11
7.2	Eigið fé og skuldir .....	12
7.2.1	Höfuðstóll .....	12
7.2.2	Viðskiptaskuldir.....	12
7.3	Niðurstöður/ábendingar .....	12
8	Önnur atriði .....	13
8.1	Staðfestingarbréf stjórnenda .....	13
8.2	Lögfræðibréf .....	13
8.3	Óhæðisyfirlýsing.....	13
8.4	Umfang endurskoðunar, yfirlýsing.....	13

# 1 Inngangur

Ríkisendurskoðun hefur lokið endurskoðun ársreiknings Sýslumannsins á Austurlandi fyrir árið 2016.

Ársreikningurinn er byggður á bókhaldi stofnunarinnar og öðrum upplýsingum stjórnenda. Ríkisendurskoðun vekur athygli á því að stjórnendur stofnunarinnar eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu reikningsskila og jafnframt ábyrgir gagnvart notendum reikningsskilanna. Þetta felur meðal annars í sér að bókhald og fjárhagslegt eftirlit sé fullnægjandi, að réttum reikningsskilareglum sé fylgt og að viðeigandi innra eftirlit hafi verið innleitt og skjalfest.

Endurskoðað var á grundvelli alþjóðlegra staðla um opinbera endurskoðun. Byggt er á skipulögðu ferli aðgerða og faglegu mati sem miðar að því að staðfesta fjárhæðir og aðrar upplýsingar í ársreikningnum. Endurskoðunin fól meðal annars í sér áhættugreiningu og áhættumat ásamt almennum greiningaraðferðum og úrtakskönnunum og athugunum á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem fram koma í ársreikningnum.

Í samræmi við 5. grein laga um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga tók endurskoðunin mið af eftirfarandi:

- ✓ Að reikningsskil gefi glögga mynd af rekstri, fjárhagslegri stöðu og breytingu á henni á árinu í samræmi við settar reikningsskilareglur fyrir opinbera aðila.
- ✓ Að kanna innra eftirlit og hvort það tryggir viðeigandi árangur.
- ✓ Að rekstur og umsvif séu í samræmi við heimildir fjárlaga, fjárukalaga og annarra laga, lögmæt fyrirmæli, starfsvenjur og rekstrarverkefni þar sem við á.

Litið er á endurskoðun ársreiknings embættis Sýslumannsins á Austurlandi fyrir árið 2016 sem nýtt verkefni þar sem embættið er nýtt eftir sameiningar sýslumannsembætta þann 1.1.2015 og hefur ekki verið endurskoðað áður af Ríkisendurskoðun.

## 2 Niðurstöður og ábendingar

Endurskoðun ársreiknings Sýslumannsins á Austurlandi fyrir árið 2016 var í meginatriðum án athugasemda og ekki verður annað séð en að embættið fylgi þeim lögum og reglugerðum sem almennt gilda um fjárreiður og bókhald. Ríkisendurskoðun vill koma eftirfarandi ábendingum og athugasemdum á framfæri:

### 1. Áætlanir

Stjórnendur bera ábyrgð á að starfsemin skili tilætluðum árangri og að rekstur og afkoma sé í samræmi við fjárveitingar og áætlanir sem samþykktar hafa verið. Á árinu 2016 fór rekstur Sýslumannsins á Austurlandi 23,7 m.kr. fram úr fjárheimildum sem stofnunin fékk samkvæmt fjárlögum.

### 2. Innra eftirlit

Skriflegar lýsingar á innra eftirliti og skráðar verklagsreglur um starfsemina eru ekki fyrir hendi. Mikilvægt er að embættið skrái og útfæri ýmsa verkferla sem stuðla að virku innra eftirliti sem varðar bókhald, fjármál og tölvumál.

### 3. Laun

Lagt er til að sýslumaður fari yfir og staðfesti launaforsendur hvers mánaðar.

## 3 Fjárheimildir og rekstur

### 3.1 Fjárheimildir

Framlag ríkissjóðs á fjárlögum ársins 2016 nam 131,1 m.kr. samanborið við 108,8 m.kr. á fyrra ári sem er hækkun um 22,3 m.kr. eða 20,5%.

Rekstrargjöld að frádregnum tekjum námu samtals 154,8 m.kr. Þar af nam framlag frá ríkinu 131,1 m.kr. og varð því 23,7 m.kr. tekjuhalli á árinu 2016 samanborið við 30,5 m.kr. tekjuhalla árið áður. Rekstrargjöld umfram sértekjur hækkðu milli ára um 15,5 m.kr. eða 11,1%.

Eftirfarandi tafla sýnir samanburð á fjárheimildum og rekstri á árinu 2016:

Í þús. kr.	Fjárlög 2016	Fjárheimild 2016	Rekstur 2016	Frávik 2016	Rekstur 2015
Tekjur	-500	-500	-2.283	1.783	-1.447
Launagjöld	102.300	111.300	133.203	-21.903	114.640
Önnur rekstrargjöld	19.300	19.300	23.749	-4.449	25.632
Eignakaup	1.000	1.000	132	868	508
Tilfærslur	0	0	5	-5	16
<b>Samtals</b>	<b>122.100</b>	<b>131.100</b>	<b>154.806</b>	<b>-23.706</b>	<b>139.348</b>

### 3.2 Rekstraráætlun

Ríkisendurskoðun leggur áherslu á að vandað sé til við gerð rekstraráætlunar, hún sé skráð í fjárhagskerfið og reglulega fylgst með því hvort gjöld og tekjur séu í samræmi við áætlun ársins.

Rekstur embættis Sýslumannsins á Austurlandi fór á árinu 2016 fram úr þeim fjárheimildum sem embættinu voru ætlaðar um 23,7 m.kr. og á árinu 2015 um 30,5 m.kr. Við stofnun embættisins þann 1. janúar 2015 hafði embættið neikvæðan höfuðstól.

Rekstraráætlun embættisins fyrir árið 2016 var því gerð í samræmi við mat stjórnenda. Innanríkisráðuneyti samþykkti ekki þá áætlun. Rekstraráætlun fyrir árið 2016 var því ekki skráð í fjárhagskerfi ríkisins (Orra). Stjórnendur embættisins fara þó reglulega yfir ósamþykktu rekstraráætlun og eru frávik, ef einhver eru, greind.

### 3.3 Niðurstöður/ábendingar

Í 4. mgr. 27. gr. laga nr. 123/2015 um opinber fjármál segir:

Forstöðumaður ríkisaðila í A-hluta, eða eftir atvikum stjórn, ber ábyrgð gagnvart hlutaðeigandi ráðherra á að starfsemin skili tilætluðum árangri og að rekstur og afkoma sé í samræmi við fjárveitingar og áætlanir sem samþykktar hafa verið.

Á árinu 2016 fór rekstur Sýslumannsins á Austurlandi fram úr þeim fjárheimildum sem embættinu voru ætlaðar um 23,7 m.kr. og á árinu 2015 um 30,5 m.kr.

## 4 Innra eftirlit

### 4.1 Inngangur

Forstöðumaður ríkisaðila í A-hluta, eða eftir atvikum stjórn, ber ábyrgð á framkvæmd innra eftirlits. Innra eftirlit felur í sér þær reglubundnu aðgerðir og ráðstafanir sem hlutaðeigandi aðili gerir til að stuðla að hagkvæmni rekstrar, öryggi fjármuna, áreiðanleika upplýsinga og almennt að því að markmiðum starfseminnar verði náð og fylgt sé lögum og reglum.

Ríkisendurskoðun ber skv. lögum að kanna innra eftirlit og meta hvort það tryggi viðeigandi árangur.

### 4.2 Umfjöllun

Áhættumat tekur mið af því hvernig innra eftirliti er háttað hjá embættinu og hvaða verklagsreglum er beitt þar til að stuðla að öryggi í meðferð og umsjón fjármuna og annarra eigna auk bókhalds- og upplýsingakerfa. Könnun á ábyrgðarsviði starfsmanna í stofnuninni og aðgangsheimildum þeirra að tölvukerfum hennar, gefur til kynna að aðgreining starfa virðist vera með fullnægjandi hætti hjá embættinu.

Greining og mat á eftirlitsumhverfinu leiddi í ljós að ýmsir verkferlar sem stuðla að virku innra eftirliti varðandi bókhald og fjármál eru fyrir hendi hjá embættinu en þeir eru ekki skriflegir.

### 4.3 Niðurstöður/ábendingar

Lagt er til að lýsingar á innra eftirliti verði gerðar skriflegar og að helstu verklagsreglur verði skjalfestar.



## 5 Fylgni við lög og reglur

### 5.1 Inngangur

Við fjárhagsendurskoðun ber að kanna hvort rekstur stofnunar hafi verið í samræmi við heimildir fjárlaga, fjárukalaga og annarra laga, lögmæt fyrirmæli, starfsvenjur og rekstrarverkefni þar sem við á. Fjallað er sérstaklega um fjárheimildir og rekstraráætlun í kafla 3.

Eftirtaldir liðir voru teknir til skoðunar vegna ársins 2016:

#### 5.1.1 Ferðakostnaður

Ferðir voru eingöngu innanlands á árinu. Gert var upp eftir ferðareikningi.

#### 5.1.2 Opinber innkaup

Innkaup voru undir viðmiðunarfjárhæðum. Embættið þarf samt að gæta að hagkvæmni og gera verðsamanburð á milli flestra fyrirtækja.

#### 5.1.3 Innkaupakort

Innkaupakort eru notuð hjá embættinu, samtals tvö kort. Þau eru einkum notuð til kaupa á flugfarseðlum og greiðslu upphaldskostnaðar á ferðalögum.

#### 5.1.4 Styrkir

Embættið veitti ekki styrki á árinu 2016.

#### 5.1.5 Virðisaukaskattur – meðferð í Orra og endurgreiðslur

Bókun og kóðun færslna reikninga sem bera VSK eru í samræmi við fyrirmæli Fjársýslu ríkisins. Inneign vegna endurgreiðslu VSK færast reglulega til eignar á viðeigandi tegundalykil og sótt um endurgreiðslu vegna þessa hjá RSK.

#### 5.1.6 Kaup og sala eigna ríkisins

Samkvæmt bókhaldi embættisins var engin sala eigna hjá stofnuninni árið 2016.

### 5.2 Niðurstöður

Ekki verður annað séð en að embættið fylgi lögum og reglum sem almennt gilda um fjárreiður og bókhald.

## 6 Endurskoðun rekstrarliða

### 6.1 Tekjur

Tekjur embættisins eru einkum af húsaleigu, kostnaðarhlutdeild í sameiginlegu húsnæði og ljósritun. Auk þessa fékk embættið endurgreiddan kostnað frá innanríkisráðuneyti vegna tvennra kosninga á árinu 2016.

Stofnunin gefur út formlega reikninga vegna tekna sinna. Þá eru tekjur einnig innheimtar samkvæmt fyrirbyggjandi samningum. Við endurskoðun kom í ljós að nokkuð var um að tekjur væru færðar til lækkunar kostnaðar en samkvæmt 24. gr. laga um bókhald nr. 145/1994 er óheimilt að fella saman tekjur og gjöld innan einstakra liða. Í 11 gr. laga um ársreikninga segir einnig að það sé óheimilt. Gæta skal einnig að númeraröð reikninga en þeir skulu vera í óslitinni númeraröð.

Bókun og kóðun færslna reikninga sem bera VSK eru í samræmi við fyrirmæli Fjársýslu ríkisins. Inneign vegna endurgreiðslu VSK færirst reglulega til eignar á viðskiptareikning embættisins hjá ríkissjóði.

### 6.2 Laun og launatengd gjöld

Á árinu 2016 námu laun og launatengd gjöld um 132,9 m.kr. eða 84,6% af rekstrarkostnaði embættisins. Þessi liður hækkaði frá fyrra ári um 18,4 m.kr. eða 16,0%. Ársverk voru 14,6 á árinu 2016.

Við launaendurskoðun var athugað hvort samningar, starfslýsingar, undirskriftir, skráning í launaflokka, gögn vegna launabreytinga og dagsetningar á gögnum samræmdust viðeigandi lögum, reglum og verklagsreglum. Í öllum tilfellum var farið í frumgögn og skoðað hvort öll formskilyrði væru uppfyllt. Endurskoðun beinist að skjalfestingu á ráðningarsamningum og launabreytingum. Úrtakið var fimm starfsmenn eða 34,2% starfsmanna.

Sýslumaður gerir ráðningarsamninga og heldur skipulega utan um upplýsingar er varða einstaka starfsmenn. Launaframkvæmdin er í höndum skrifstofustjóra hjá embættinu. Við ráðningu starfsmanna skráir hann inn launaflokk og þrep í launakerfið og eru þær upplýsingar í kerfinu eftir það. Viðverukerfið Vinnustund er notað hjá embættinu. Sýslumaður fer yfir launaforsendur hvers mánaðar. Lagt var til að yfirferðin yrði staðfest. Launavinnsla fer fram hjá Fjársýslu ríkisins.

## 6.3 Rekstrargjöld, önnur en laun

Við endurskoðun rekstrarkostnaðar var farið yfir verkferla sem eiga að tryggja að eingöngu reikningar sem tilheyra embættinu séu færðir til gjalda.

Við endurskoðunina voru rekstrargjöld borin saman við rekstraráætlun og helstu frávik greind. Samhliða greiningu rekstrarkostnaðar voru fylgiskjöl skoðuð með tilliti til formkrafna, efnis- og magnlýsinga, útreikninga og lotunar. Þá var kannað hvort reikningar væru efnislega réttir, tilheyrðu stofnuninni og væru viðeigandi. Bókun helstu kostnaðarreikninga var einnig könnuð með tilliti til tegundar kostnaðar.

Embætti Sýslumannsins á Austurlandi notar rafrænt samþykktarkerfi en ekki allir reikningar koma rafrænt. Skrifstofustjóri ásamt sýslumanni hafa heimild til að kaupa inn vörur. Auk þess hafa aðrir starfsmenn heimild til að kaupa inn minni háttar rekstrarvörur. Skrifstofustjóri og sýslumaður árita alla reikninga.

## 6.4 Niðurstöður

Endurskoðun rekstrarkostnaðar gaf tilefni til að benda á að endurgreiðslur kostnaðar skuli færa meðal sértekna en ekki til lækkunar gjalda. Einnig er lagt til að yfirferð launaforsenda verði staðfest.

## 7 Endurskoðun efnahagsliða

Í árslok 2016 námu eignir 8,3 m.kr., skuldir námu 37,2 m.kr. og höfuðstóll var neikvæður um 28,9 m.kr.

Í þús.kr.	2016	2015	Breyting
Eignir:			
Ríkissjóður	4.682.775	0	4.682.775
Viðskiptakröfur	3.205.935	3.304.801	-98.866
Handbært fé	379.140	4.706.873	-4.327.733
Eignir alls	8.267.850	8.011.674	256.176
Eigið fé og skuldir:			
Höfuðstóll	-28.944.074	-34.338.484	5.394.410
Ríkissjóður	0	10.858.974	-10.858.974
Viðskiptaskuldir	37.211.924	31.491.184	5.720.740
Eigið fé og skuldir alls	8.267.850	8.011.674	256.176

Efnahagsliðir voru yfirfarnir með tilliti til stöðu einstakra liða. Yfirlit og afstemmingar voru yfirfarnar og leitað skýringa þar sem þess þótti þörf. Viðhlítandi skýringar og svör fengust við þeim atriðum sem leitað var eftir.

### 7.1 Eignir

#### 7.1.1 Skammtímakröfur

Skammtímakröfur í árslok 2016 námu 3,2 m.kr. Þær voru viðskiptakröfur og tollatrygging. Viðskiptakröfur voru allar innheimtar í upphafi árs 2017 en tollatrygging frá árinu 2014 var ranglega færð og verður gerð leiðrétting á árinu 2017.

#### 7.1.2 Ríkissjóður

Í efnahagsreikningi er gerð sérstök grein fyrir greiðslustöðu stofnunarinnar gagnvart ríkissjóði. Þannig er skuld eða inneign færð um viðskiptareikning ríkissjóðs í reikningsskilum stofnunarinnar. Í árslok 2016 var 4,7 m.kr. krafa á ríkissjóð færð í efnahagsreikning embættisins.

#### 7.1.3 Handbært fé

Handbært fé embættisins nam um 0,4 m.kr. í árslok. Hjá embættinu eru fjórir bankareikningar fyrir embættið. Endurskoðun á handbæru fé fólst í því að staðfesta bankareikning með því að bera saman bókhald við gögn frá viðskiptabanka. Yfirferðin var án athugasemda.

## 7.2 Eigið fé og skuldir

### 7.2.1 Höfuðstóll

Í lok ársins 2016 sýndi höfuðstóll embættisins umframkeyrslu gagnvart fjárlögum og fjárheimildum samtals 23,7 m.kr. og hefur staðan batnað um 6,8 m.kr. frá ársbyrjun eða sem nemur breytingu vegna lokafjárlaga en þá varð 29,1 m.kr. greiðsla og sem nemur tekjuhalla ársins. Í ársbyrjun var höfuðstóll embættisins neikvæður um 34,3 m.kr.

### 7.2.2 Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuldir stofnunarinnar námu 37,2 m.kr. í árslok. Þær voru greiddar í upphafi árs 2017 fyrir utan 2,1 m.kr. tollatryggingu sem embættinu var bent á að leiðrétta.

## 7.3 Niðurstöður/ábendingar

Gott eftirlit er með skammtímakröfum og skammtímaskuldum.

## 8 Önnur atriði

### 8.1 Staðfestingarbréf stjórnenda

Staðfestingarbréf stjórnenda, sem sent var til stofnunarinnar af Fjársýslu ríkisins, var samþykkt og undirritað af sýslumanni embættisins.

### 8.2 Lögfræðibréf

Ekki var óskað sérstaklega eftir lögfræðibréfi, þar sem ekki kom fram lögfræðikostnaður í bókhaldi embættisins árið 2016 og samkvæmt upplýsingum, meðal annars í staðfestingarbréfi stjórnenda, voru engin málaferli í gangi varðandi embættið.

### 8.3 Óhæðisyfirlýsing

Fyrir liggur undirrituð óhæðisyfirlýsing af þeim starfsmanni sem vann við endurskoðunina.

### 8.4 Umfang endurskoðunar, yfirlýsing

Yfirlýsing um umfang endurskoðunar hjá Sýslumanninum á Austurlandi var undirrituð af ríkisendurskoðanda og sýslumanni .

Í yfirlýsingunni er gerð grein fyrir ábyrgð og hlutverki hvors aðila varðandi reikningskil Sýslumannsins á Austurlandi.



Ríkisendurskoðun – Bríetartúni 7  
Pósthólf 5350 – 125 Reykjavík  
Sími 569-7100  
[postur@rikisend.is](mailto:postur@rikisend.is) – [www.rikisendurskodun.is](http://www.rikisendurskodun.is)